

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
(повне найменування інституту, факультету)

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
(повне найменування кафедри)

Фінанси, банківська справа та страхування

Пояснювальна записка

до дипломного проекту (роботи)

МАГІСТРА

(ступінь вищої освіти)

на тему Діагностика фінансового стану
підприємства

Виконав: студент(ка) 6 курсу, групи РЕУ-118М

Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа
(код і найменування спеціальності) ТА СТРАХУВАННЯ

Освітня програма (спеціалізація)

ФІНАНСИ І КРЕДИТ

Куракіна О.Ю

(прізвище та ініціали)

Керівник Набатова Ю.О

(прізвище та ініціали)

Рецензент ЗАВАЛКО А.В.

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування вищого навчального закладу)

Інститут, факультет ЕРІ, ФЕУ
 Кафедра ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ
 Ступінь вищої освіти (освітній ступінь) МАГІСТР
 Спеціальність 072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ
 (код і назва)
 Напрямок підготовки ФІНАНСИ І КРЕДИТ
 (код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри С.Р.Н. Герасов
Герасов С.Р.
 "13" 12 2019 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

КУРАКІНА Ольга Юріївна
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

керівник проекту (роботи) К.С.Н., доц. НАБАТОВА Ю.О.
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від "01" 11 2019 року №

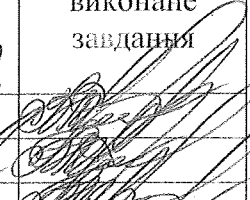
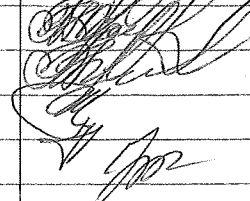
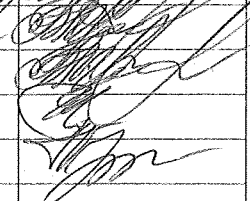
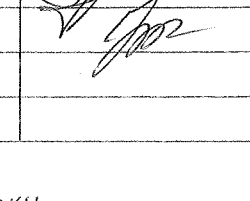
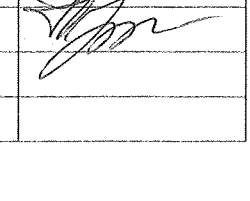
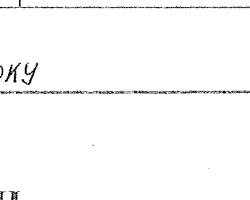
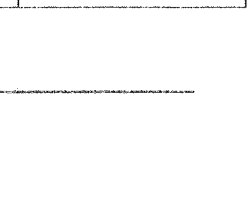
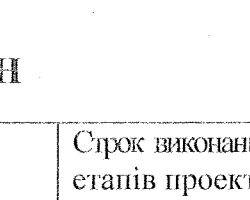
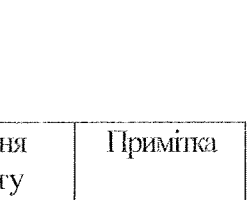
2. Строк подання студентом проекту (роботи) 10.12.2019

3. Вихідні дані до проекту (роботи) БАЛАНС ПІДПРИЄМСТВА ЗА 2016-2018рр.,
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН ЗА 2016-2018рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) Розділ 1. НОРМАТИВНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА; РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ОСНОВІ ДІЯЛЬНОСТІ КП "Водоканал" ЗА 2016-2018рр.; Розділ 3. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК, ПРОПОЗИЦІЇ ЦІЛІЙ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА; РОЗДІЛ 4. Безпечна праця та техніка безпеки у надзвичайних ситуаціях.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
ТАБЛ. 1.1. "ОСНОВНІ ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МСФЗ ТА НП(С) БО
ТАБЛ. 1.2. "ЗАСТОСУВАННЯ МСФЗ У РІЗНИХ КРАЇНАХ"; РИС. 1.1. "МЕТОДИЧНІ
ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА"
ТАБЛ. 1.3. "ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ РСП"

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
Розділ 1	к.е.н. доц. НАБАТОВА Ю.О.		
Розділ 2	к.е.н. доц. НАБАТОВА Ю.О.		
Розділ 3	к.е.н. доц. НАБАТОВА Ю.О.		
Розділ 4	ст. викл. Журавель С.М.		
НОРМА - КОНТРОЛЬ	ст. викл. Череди́нгенко Н.О.		

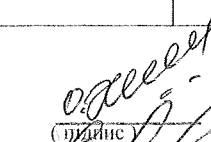
7. Дата видачі завдання 20 БЕРЕЗНЯ 2019 року

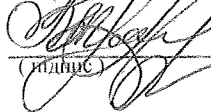
КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Срок виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1.	ЗБІР МАТЕРІАЛУ НА ПРОЕКТУВАННЯ	01.04.19	
2.	ГРУПУВАННЯ ТА АНАЛІЗ З ІГ	05.05.19	
3.	УТОЧНЕННЯ ЗАВДАНЬ ПРОЕКТУВАННЯ	17.05.19	
4.	ВИКОНАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ РОБОТИ	10.06.19	
5.	ВИКОНАННЯ ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ РОБОТИ	07.07.19	
6.	НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	06.09.19	
7.	ПЕРЕВІРКА РОБОТИ КЕРІВНИКОМ, КОНСУЛЬТАНТОМ	10.11.19	
8.	ПОПЕРЕДНІЙ ЗАХИСТ РОБОТИ	19.11.19	
9.	ПОРЕПЛАТАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ	11.12.19	
10.	ЗАХИСТ РОБОТИ УЕЖ	16.12.19	

Студент

Керівник проекту (роботи)

 (підпис) КУРАКІНА О.Ю.
 (прізвище та ініціали)

 (підпис) НАБАТОВА Ю.О.
 (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Куракіна О.Ю. **Діагностика фінансового стану підприємства.**

Дипломна магістерська робота.

Дипломна магістерська робота зі спеціальності 072 магістр фінансів, банківської справи та страхування. – Кафедра фінанси, банківська справа та страхування, Запорізький університет «Запорізька Політехніка», 2019.

Магістерська дипломна робота присвячена розробці теоретико – методологічних підходів та практичних рекомендацій щодо поліпшення фінансового стану підприємства.

Розглянуто теоретичні аспекти економічної сутності, визначення та методику оцінювання фінансового стану підприємств. Проведено діагностику фінансового стану підприємства КП «Водоканал» за 2016-2018 роки з розрахунком показників фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, рентабельності з виявленням фінансових ризиків в господарській діяльності підприємства.

Розглянуті напрями підвищення фінансового стану підприємства на основі економіко-математичного моделювання фінансового стану та стратегії розвитку підприємства КП «Водоканал».

Запропоновано напрямки підвищення рентабельності підприємства, покращення показників ліквідності та платоспроможності, намічено шляхи удосконалення фінансової стійкості. Запропоновані заходи щодо удосконалення фінансово-господарської діяльності КП «Водоканал» з розробкою стратегій розвитку підприємства

Ключові слова: ДІАГНОСТИКА, ОЦІНКА, МЕТОДИ, АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ, РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА, ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ДІЯЛЬНІСТЬ.

ANNOTATION

Kurakina O.Y. **Diagnosis of the financial state of the enterprise.**

Master's Thesis.

Master's degree in specialty 072 Master of Finance, Banking and Insurance. -
Department of Finance, Banking and Insurance, Zaporizhzhya Polytechnic University,
2019.

The master's thesis is devoted to the development of theoretical and methodological approaches and practical recommendations for improving the financial condition of the enterprise.

Theoretical aspects of economic essence, definition and method of estimation of financial status of enterprises are considered. Diagnostics of the financial condition of the enterprise of KP "Vodokanal" for 2016-2018 with the calculation of indicators of financial stability, liquidity, solvency, profitability and identification of financial risks in the economic activity of the enterprise.

The directions of increase of the financial state of the enterprise on the basis of economic and mathematical modeling of the financial state and the strategy of enterprise development of KP "Vodokanal" are considered.

The directions of increase of profitability of the enterprise, improvement of indicators of liquidity and solvency are offered, ways of improvement of financial stability are outlined. Measures to improve the financial and economic activity of KP "Vodokanal" with the development of enterprise development strategies are proposed

Keywords: DIAGNOSTICS, EVALUATION, METHODS, ANALYSIS OF FINANCIAL STATUS, ENTERPRISES 'RESOURCES, FINANCIAL STABILITY, SOLVENCY, LIQUIDITY, LIQUIDITY.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ДО ДИПЛОМНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Набатова Ю.О., Куракіна О.Ю., Матеріали Міжнародної наукової конференції [«Наука та інновації – 2019: Теорія, Методологія та практика»] Моніторинг та удосконалення факторів які впливають на фінансовий результат підприємства - м. Запоріжжя: 2019 – с.66

2. Набатова Ю.О., Куракіна О.Ю. Економіко-математичне моделювання фінансового результату підприємства // Економічний вісник Запорізького Університету «Запорізька Політехніка» – Запоріжжя: 2019.

3. Куракіна О.Ю.– конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Генерування інновацій інклюзивного розвитку: національний, регіональний, міжнародний вимір», Існуючі та прогнозовані навантаження на стічні води комунального підприємства «Водоканал» міста Запоріжжя як один з факторів розвитку соціально-економічної ситуації міста // м. Запоріжжя 2019р.

4. Набатова Ю.О., Куракіна О.Ю., Тези доповідей науково-практичної конференції, Запоріжжя, Аналіз та діагностика фінансових показників // 15–19 квітня 2019 р. [Електронний ресурс] / – Запоріжжя : ЗНТУ, 2019, Україна.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ, ТЕРМІНІВ	
ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1 НОРМАТИВНО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА	15
1.1. Теоретичні аспекти фінансового стану підприємства: зміст, сутність та завдання оцінки фінансового стану	15
1.2. Законодавчо-нормативна база для аналізу та оцінки фінансового стану підприємства	23
1.3. Методичні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства	35
1.4. Моделі оцінки фінансового стану підприємства, їх переваги та недоліки	39
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ НА ОСНОВІ ДІЯЛЬНОСТІ КП «ВОДОКАНАЛ» ЗА 2016-2018 РОКИ	48
2.1. Організаційно-економічна характеристика комунального підприємства «Водоканал»	48
2.2. Аналіз формування законодавчої політики в галузі водного та каналізаційного господарства України. Формування тарифу на національному та місцевому рівнях в 2016-2018 роках	52
2.3. Аналіз показників фінансових результатів діяльності КП «Водоканал» за 2016-2018 роки	61
2.4. Аналіз фінансового результату на основі факторного аналізу	65
2.5. Аналіз фінансових показників та аналіз впливу на інноваційний розвиток підприємства результатів фінансово- господарської діяльності КП «Водоканал» за 2016-2018 роки	74

РОЗДІЛ 3 ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК, ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО
УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ 96
ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Напрями підвищення фінансового стану підприємства на
основі економіко-математичного моделювання та стратегії розвитку 96
підприємства на основі фінансово-господарської діяльності КП
«Водоканал»

3.2. Удосконалення та ефективність прийняття управлінських
рішень як один з основних факторів розвитку інноваційного покращення 111
стану підприємства

РОЗДІЛ 4 ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ В
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ 124

ВИСНОВКИ 144

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 150

ДОДАТОК А. Баланс КП «ВОДОКАНАЛ» за 2016 рік 155

ДОДАТОК Б. Звіт про фінансові результати підприємства КП
«ВОДОКАНАЛ» за 2016 рік 158

ДОДАТОК В. Баланс КП «ВОДОКАНАЛ» за 2017 рік 161

ДОДАТОК Г. Звіт про фінансові результати підприємства КП
«ВОДОКАНАЛ» за 2017 рік 164

ДОДАТОК І. Баланс КП «ВОДОКАНАЛ» за 2018 рік 167

ДОДАТОК Д. Звіт про фінансові результати підприємства КП
«ВОДОКАНАЛ» за 2018 рік 170

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ

%	—	відсотки;
ВР	—	Верховна Рада;
грн	—	гривня;
КМУ	—	Кабінет Міністрів України;
КП	—	Комунальне підприємство;
НКРЕКП	—	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг;
П(С)БО	—	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку;
р	—	рік;
рис	—	рисунок;
рр	—	роки;
с	—	сторінка;
ФСП	—	фінансовий стан підприємства

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 08.07.19);
2. Закон України «Про господарські товариства» від 19 вересня:: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 20.10.19);
3. Закон України «Про підприємництво» від 7 лютого 1992 р.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 21.07.19);
4. Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» від 13.04.2017 р.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 18.07.19);
5. Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 18 травн 2017 р.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 23.09.19)
6. Закон України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" № 2658-III від 12.07.2001 р.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 25.09.19);
7. Закон України «Про охорону праці» № 2694-XII від 04.10.1992 р Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 19.07.19);
8. Закон України «Про пожежну безпеку» № 3745-XII від 17.03.1993: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 21.07.19);
9. Наказ Міністерства фінансів України «Питання складання фінансової звітності» від 24 лютого 2000 р. №37.: Міністерство фінансів України: <https://mof.gov.ua/uk> (дата оброблення 25.10.2019);

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. №419 «Про складання фінансової звітності».: Урядовий портал: <https://www.kmu.gov.ua/nrsearch> (дата оброблення 22.09.2019);

11. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення» від 10.03.2016 №302.: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП): <https://www.nerc.gov.ua/?id=199> (дата оброблення 29.08.2019);

12. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Процедури встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення» від 24.03.2016 №364.: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП): <https://www.nerc.gov.ua/?id=199> (дата оброблення 18.08.2019);

13. Постанова НКРЕКП «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення» від 14.09.2017 №1131.: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП): <https://www.nerc.gov.ua/?id=199> (дата оброблення 29.09.2019);

14. Типове положення по плануванню обліку і калькулюванню собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості. Затверджено постановою КМУ 26.04.96 р., №473.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 18.07.19);

15. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності». Затверджено постановою КМУ 23.04.96 р. № 452.: Законодавство України: – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата оброблення 18.07.19);

16. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств : : навч. посібник Київ: Знання-Прес, 2009. 299 с.;

17. Алексєєнко Л. М. Банківська справа, фондовий ринок : навчальний посібник Київ: ВД "Максимум", 2000. с. 117.;
18. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану. *Україна: фінанси України*. - 2005. - № 3. с. 117-128.;
19. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : навч. Посібник Київ: Ельга, 2008. 724 с.;
20. Бойчик І. М. Економіка підприємства : навч. посібник Київ: Атака, 2004. 480 с.;
21. Бутинець Ф.Ф., Чижевська Л.В., Герасимчук Н.В. Бухгалтерський управлінський облік: навч. посібник Житомир; Рута, 2000. 448 с.;
22. Грідчіна М. В. Управління фінансами акціонерних товариств : навч. посібник Київ : А.С.К., 2005. 384 с.;
23. Грищенко О.В. Аналіз і діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства : навч. посібник. Тернопіль: Фінанси, 2007. 202 с.;
24. Горбачова Л. А. Аналіз прибутків і рентабельності : навч. посібник Рівне :Економіка, 2006. 95с;
25. Деєва Н. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник Київ : ЦУЛ, 2007. 328 с.;
26. Дюдюн Т. Ю. Оцінка рентабельності грошових потоків при управлінні фінансово-господарською діяльністю : дис. канд. екон. наук : 08.04.01. Кривий Ріг, 2006. с. 184.;
27. Дагоринець В.П. Економіка підприємства : підручник Київ : КНЕУ, 2002. - 528 с.;
28. Жежера М. Порівняльна характеристика методики проведення аналізу фінансового стану підприємства в Україні та за кордоном. *Україна : Економіка та фінанси* – 2006. №5. с. 20-27.;
29. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник Чернігів: ЗПР – 2007. 227 с.;

30. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 450 с.;
31. Литвин Б. М., Стельмах М. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: «ХайТек Прес», 2008. — 336 с.;
32. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник Київ: КНЕУ. – 2010. 299 с.;
33. Нечаєв Г.І., Бахмацький С.А. Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства. *Україна: Збірник наук. Праць* – 2012. №5. с. 73-77.;
34. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : підручник. Київ: КНЕУ, 2012. 670 с.;
35. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз: навч. посібник Київ : Центр навчальної літератури. – 2007. 453 с.;
36. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ : Знання. – 2007. 305 с.;
37. Савчук В.П. Фінансовий менеджмент підприємства: навчальний посібник Київ : 2011. 590 с.;
38. Череп А.В. Математичні моделі та методи оцінювання фінансового стану підприємства: навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2010. 172 с.;
39. Єгоркіна Т. О. Економічні аспекти діяльності підприємств : дис. канд. екон. наук : 08.01.08 Київ, 2009. с. 212.;
40. Зятковський І. В. Бюджет підприємства як інструмент управління фінансовими ресурсами *Україна: Фінанси України* . - 2001.№ 7. с. 75-79.;
41. Кіняєв О. Бюджетування навч. посібн. Київ : Круглий стіл. - 2002. с. 243.;
42. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посібн. Київ : Знання, 2000. 378 с.;
43. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности: учебник Москва: МФК, 2003. 512 с.;

44. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : навчальний посібник Київ : Вища школа, 2003. 278 с.;
45. Опарін В. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення *Україна: Вісник НБУ*. - 2000. № 5. с. 10, 11.;
46. Павлюк К. В. Фінансові ресурси держави : навч. посібник. Київ: НІОС, 2007. 176 с.;
47. Пойда-Носик Н. Н. Фінансові ресурси підприємства *Україна: Фінанси України*. -2003. № 1. с. 103.;
48. Самофалов П. П. Управлінський облік як складова частина контролінгу *Україна : Формування ринкових відносин в Україні*. - 2004. № 12. с. 49-53.;
49. Саншина І.Ю. Податковий менеджмент: навчальний посібник Київ: ЦУЛ, 2003. 440 с.;
50. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: навч. посібн Київ: Європейський університет, 2005. 253 с.;
51. Царенко О. М. Економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посібн. Суми : Університетська книга, 2006. 240 с.;
52. Цмоць О. І. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства *Україна : Науковий вісник НЛТУ України*. – 2010. №20. с. 280–287.;
53. Швабій, К. І. Інвестиційні стимули в механізмі оподаткування прибутку підприємств в Україні *Україна : Економіка країни*. — 2007. № 7. с. 32–40.;
54. Звіт аудитора КП «Водоканал» ; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vodokanal.zp.ua/>;
55. Рекомендації щодо дій населення у надзвичайних ситуаціях. – Режим доступу: <http://ck.dsns.gov.ua/ua/rekomendaciyi-schodo-diy-naselennya-u-nadzvichaynih-situaciyah.ht>.